

місце. Юридичне право – це свобода й обґрунтованість поведінки людей відповідно до діючих нормативно-правових актів та інших форм права [3].

Принципи права – основоположні загальноприйняті норми, що виражають властивості права і мають вищу імперативну юридичну силу.

Призначення принципів права: здійснювати узагальнене закріплення основ суспільного ладу; забезпечувати однотипне формування норм права; забезпечувати вплив на суспільні відносини через правове регулювання та інші види правового впливу.

Принципи права мають історичний характер. Вони є плодом багатовікового розвитку людства, втілення демократичності і гуманістичних традицій. [2].

Залежно від рівня регульованих суспільних відносин принципи права можна поділити на загальнолюдські та національні.

Право система норм і принципів, встановлених державою, як регулятори суспільних відносин, які формально закріплюють міру свободи, рівності відповідно до суспільних інтересів населення країни. [2].

Ознаки права: справедлива і рівна міра свободи; нормативність; системність; загальнообов'язковість; формальна визначеність [2].

Сутність права – це внутрішній зміст права як регулятора суспільних відносин, який виражається в єдності загальних соціальних і вузько-класових інтересів через формальне закріплення міри свободи, рівності та справедливості [2].

Отже, із вище зазначеного ми можемо зробити висновок, що право є соціальне явище, без нього не можливе існування цивілізованого суспільства; право є мірою поведінки, яка встановлена і охороняється державою; існує багато шляхів вивчення права, але тільки шляхом вивчення його зв'язків з соціальною дійсністю можна дати повну характеристику.

Література:

1. Навчальний посібник «Основи держави і права». – 1997 р. – за редакцією А. М. Колодія і А. Ю. Олійника – м.Київ.
2. «Теорія держави і права. Академічний курс». Підручник О. В.Зайчук, Н. М. Оніщенко. – Юрінком Інтер – 2006 р.
3. Правознавство: Підручник А.М. Колодій, А.Ю.Олійник, О.О.Підпригор.. – м.Київ: Юрінком Інтер – 2006 р.

УДК 340

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОСОБИ І ГРОМАДЯНИНА

Студент А.Д. Зубрицька, Д.С. Старенченко гр. БП-2-16
Наук. керівник асист. кафедри А.П. Головащук
Київський національний університет технологій та дизайну

Правовий статус особи - це система закріплених у нормативно-правових актах і гарантованих державою прав, свобод, обов'язків, відповідальності, відповідно до яких індивід як суб'єкт права (тобто як такий, що має правосуб'єктність) координує свою поведінку в суспільстві [1].

Правове становище людини і громадянина, як у цілому, так і окремо, обумовлюється особливостями соціального статусу, що існує в даний період розвитку суспільства і держави. Соціальний статус особи залежить від сутності соціального укладу, в умовах якого він складається і функціонує. На нього впливає безліч факторів. Основними з них є праця і власність як основа формування громадянського суспільства. У перспективі праця (що створює для кожного гідний суспільному прогресу стандарт життя) і власність (що розвивається і примножується в різноманітних формах і видах) визначатимуть місце і роль людини в суспільстві, її соціальний і юридичний статус.

Правовий статус особи відображає юридичне закріплення досягнутого суспільством обсягу свободи особи. Він ґрунтується на сучасному вченні про свободу, в підвалинах якого лежать такі ідеї: усі люди вільні від народження, і ніхто не має права відчужувати їх природні права; забезпечення і охорона цих прав є головним обов'язком держави; свобода особи полягає у можливості робити все, що не завдає шкоди іншій особі; межі свободи можуть визначатися законом, який відповідає праву, а право є мірою свободи; обмеження прав є можливим виключно з метою сприяння досягненню загального добробуту в демократичному суспільстві.

Громадянство як певний політико-юридичний стан є передумовою набуття індивідом правового статусу громадянина конкретної держави в повному обсязі. Воно визначає формування правового становища особи і особливостей конституційних основ її статусу.

Гарантії реалізації прав і обов'язків істотно впливають на зміст і соціальне значення правового статусу особи. Без створення державою умов для здійснення прав, свобод, обов'язків вони залишаються «заявами про наміри». Однак загальносоціальні (економічні, політичні, ідеологічні та ін.) і спеціально-соціальні (юридичні) гарантії є факторами реалізації правового статусу особи, а не елементами структури його системи. [2]

Існують різні підходи до питання про співвідношення правосуб'єктності і правового статусу: одні вчені вважають правосуб'єктність передумовою правового статусу, другі схильні включати її в правовий статус як структурний елемент, треті називають правосуб'єктність більш об'ємною категорією, яка вбирає в себе правовий статус [3].

Правосуб'єктність (праводієздатність) належить до умов набуття правового статусу, тому що вона полягає в здатності особи мати права, виконувати обов'язки, нести відповідальність. Однак цим її призначення не вичерпується. Без правосуб'єктності неможливо визначити правовий статус фізичної і юридичної особи: спеціальна правосуб'єктність впливає на спеціальний статус, а індивідуальна правосуб'єктність значною мірою

характеризує індивідуальний статус. Правосуб'єктність сприяє встановленню відмінності правового статусу від інших соціальних статусів особи - економічного, політичного, етнічного та ін.

Термін «правосуб'єктність» застосовується до суб'єктів права - учасників правовідносин. Термін «правовий статус» вживається для характеристики правового становища особи в цілому. Припускаючи наявність правосуб'єктності, правовий статус особи є свого роду інструментом, який систематизує норми про суб'єкта права (його права, свободи, обов'язки, відповідальність) і приводить їх у стійкий стан. Тому правосуб'єктність як важливий «опорний» інститут (фундамент) набуття правового статусу фізичною або юридичною особою може бути включена до складу правового статусу.

Юридична відповідальність також є елементом правового статусу, що особливо виявляється при аналізі спеціального статусу посадової особи. Вторинність юридичної відповідальності стосовно суб'єктивного юридичного обов'язку не виключає необхідності розглядати її як структурний елемент правового статусу.

Отже, можемо зробити висновок, що правовий статус виступає найважливішим способом ефективного задоволення потреб та інтересів кожної людини. Закріплений у законі правовий статус особи є не результатом довільних дій держави - він детермінований у кінцевому рахунку об'єктивними конкретно-історичними соціальними факторами і закономірностями, зокрема суспільним становищем і станом свободи індивідів. Також він детермінований і суто юридично, зокрема принципами правової держави, вимогами міжнародно-правових актів щодо прав людини.

Література:

1. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підруч. /Скакун О.Ф. — Х.: Еспада, 2006. — 776 с.
2. Загальна теорія держави і права: підруч. / За ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченка, О.В. Петришина. — Х.: Право, 2002. — 432 с.
3. Кельман М. С. Загальна теорія держави і права / Кельман М. С., Мурашин О. Г., Хома Н. М. — Львів: Новий світ, 2003. — 581 с.
4. «Human rights: theory and practice» Peer-reviewed materials digest (collective monograph) published following the results of the First International educational and scientific forum (Poland, January 23-28, 2017) – London: IASHE, 2017. – 184 p. // Kulak N. Natural rights: methods of protection – pp. 12-15.